

Juryrapport

VSCD Dansprijzen De Zwanen 2012

UITREIKING TIJDENS DE
NEDERLANDSE DANSDAGEN
ZATERDAG 6 OKTOBER 2012
THEATER AAN HET VRIJTHOF
MAASTRICHT EN TIJDENS
KUNSTSTOF TV OP
18 NOVEMBER

VSCD
**DANS
PRIJZEN**

2012

Vereniging van Schouwburg- en Concertgebouwdirecties

De Zwanen

De Zwanen - de dansprijzen van de Vereniging van Schouburg- en Concertgebouwdirecties (VSCD) – worden jaarlijks uitgereikt in twee categorieën:

- **Zwaan voor ‘meest indrukwekkende dansprestatie’**
Voor de danser/danseres werkzaam in Nederland, van wie gesteld kan worden dat hij/zij de meest indrukwekkende prestatie van het seizoen heeft geleverd.
- **Zwaan voor ‘meest indrukwekkende dansproductie’**
Voor de meest indrukwekkende dansproductie van het seizoen.

Gouden Zwaan

De Gouden Zwaan is een bijzondere prijs voor de danser/danseres of choreograaf/choreografe werkzaam in Nederland, van wie gesteld kan worden dat hij/zij een indrukwekkende/belangwekkende prestatie heeft geleverd gedurende de ontwikkeling van zijn/haar loopbaan als danser/danseres of choreograaf/choreografe. De Gouden Zwaan kent geen nominaties en hoeft niet jaarlijks te worden uitgereikt.

De Zwanen 2012 worden toegekend aan dansproducties en dansprestaties uitgevoerd in seizoen 2011-2012.

De jury en de prijzen

De VSCD dansjury benoemt in opdracht van de VSCD de genomineerden en de winnaars van de prijzen. De jury opereert volkomen onafhankelijk van de opdrachtgever in haar taak. De VSCD is de juryleden erkentelijk voor het enthousiast en deskundig uitvoeren van deze taak.

De VSCD dansjury 2012

Lucia Claus (voorzitter), Karin Schnabel, Tim Persent, Hildegard Draaijer, Benjamin Koolstra, Francine van der Wiel, Anita van Dolen en Ingrid Scheper.

Colofon

Vereniging van Schouburg- en
Concertgebouwdirecties
Funenpark 1
1018 AK Amsterdam
tel: 020 664 72 11
www.vscd.nl

Bureau Promotie Podiumkunsten
Funenpark 1
1018 AK Amsterdam
tel: 020 578 92 00
www.promotiepodiumkunsten.nl

ontwerp
WAT ontwerpers, Utrecht

fotografie
Joris-Jan Bos, Rob Hogeslag, Anna van
Kooij, Rahi Rezvani, Angela Sterling,
Laurent Ziegler, Annaleen Louwes,
Michael Danischewski

teksten
VSCD dansjury

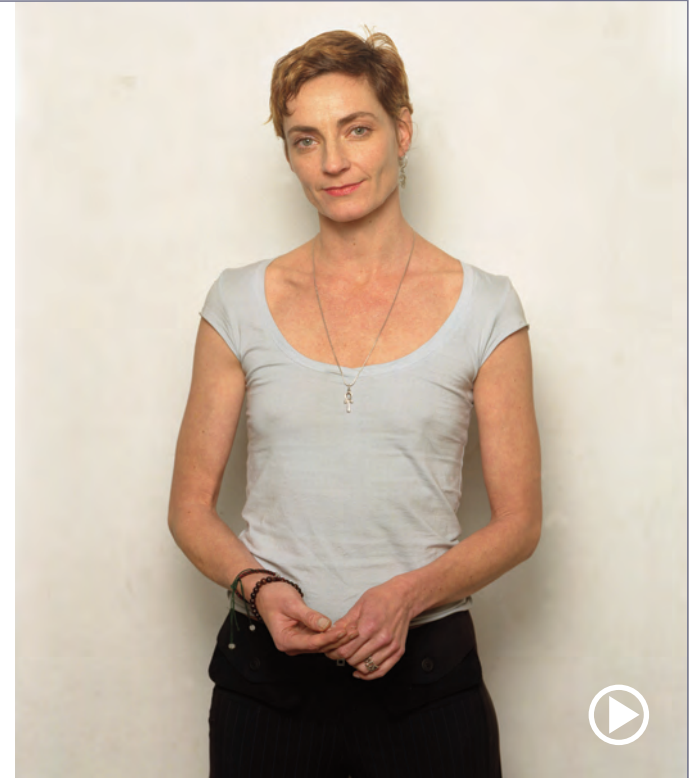
eindredactie
Francine van der Wiel

Gouden Zwaan 2012

De VSCD dansjury 2012 overhandigt **Anouk van Dijk** van harte de Gouden Zwaan

De dansgeschiedenis telt vele grote dansers en choreografen. De namen van degenen die een eigen bewegings- en lessysteem hebben ontwikkeld – dat nog overdraagbaar is ook – zijn echter op de vingers van een paar handen te tellen. Daarom wil de jury Anouk van Dijk eren met de Gouden Zwaan 2012.

Als choreografe maakte zij haar eerste passen voor De Rotterdamse Dansgroep. In een tijd waarin pure dans enigszins in het verdomhoekje was geraakt, viel haar liefde voor beweging op. Ze creëerde weerbarstige choreografieën met een eigen signatuur, vol snel opeenvolgende, tegengestelde bewegingen, onwaarschijnlijk uit het lood hangende, gestrekte vormen en andere extremen, bijeengehouden door een organische kracht. Die vormt, naast gerichte aandacht voor de geestelijke component van het dansen én de gezondheid van de danser, de basis van de Counter-techniek. Een techniek en lessysteem dat Van Dijk, een geboren docente, geduldig heeft ontwikkeld, puttend uit diverse bestaande dansstijlen en de Alexander Techniek. Van Dijk ontvangt al jaren uitnodigingen van over de hele wereld om haar techniek te komen onderwijzen en intussen heeft zij een aantal docenten opgeleid.

In 2010 kreeg de Counter Technique 'officiële' internationale erkenning toen zij werd opgenomen in de bundel *Dance Techniques 2010* van Ingo Diehl en Frederieke Lampert.

Niet alleen haar docentschap brengt van Anouk van Dijk over de grens. De laatste jaren maakt ze ook indruk door de manier waarop zij met de Duitse regisseur Falk Richter echte synergie tussen dans

Gouden Zwaan 2012

en toneel heeft weten te creëren. Ze is in 2012 benoemd als artistiek leider van Chunky Move, het stadsgezelschap van Melbourne en één van de toonaangevende hedendaagse dansgezelschappen in Australië.

Curriculum Vitae

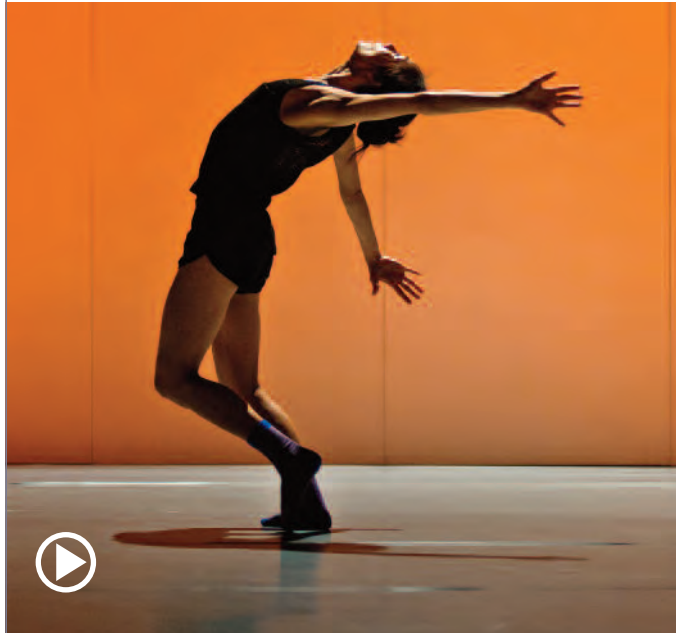
Anouk van Dijk (1965, Velp) studeerde in 1985 af aan de Rotterdamse Dansacademie. Ze danste vervolgens bijna 10 jaar als toonaangevend soliste bij De Rotterdamse Dansgroep en later bij Amanda Miller's Pretty Ugly Dance Company. Al in 1989 begon ze ook zelf stukken te maken, eerst bij De Rotterdamse Dansgroep en vanaf 1993 bij Danswerkplaats Amsterdam. In 1996 besloot ze zich exclusief te richten op het maken van haar eigen werk; in 1998 werd de oprichting van haar eigen gezelschap een feit: anoukvandijk dc. Ze maakte haar internationale doorbraak in 2000 toen haar werk *Nothing Hurts* werd geselecteerd voor het vermaarde Berliner Theatertreffen en daarna op tournee door Europa ging. Een jaar later ontving ze tijdens de Nederlandse Dansdagen ook de prestigieuze Lucas Hoving prijs voor haar oeuvre. Anouk van Dijk heeft ondertussen meer dan vijftien avondvullende stukken gecreëerd en meer dan twintig kortere werken.

Zwaan 'meest indrukwekkende dansprestatie' 2012

Genevieve Osborne (Danshuis Station Zuid)

voor haar rol in *Mono* De Australische Genevieve Osborne (1980) kwam direct na haar dansopleiding in Queensland naar Europa. Met grote nauwkeurigheid bestuurt zij haar extreem lenige lichaam, dat soms met een bedrieglijke loomheid beweegt. Maar schijn

bedriegt. Alert lijkt zij elke beweging op elk gewenst moment te kunnen bevriezen of te versnellen. Dat is mede te danken aan haar veelzijdigheid: moeiteloos combineert zij hiphop-achtige bewegingen met hedendaagse en klassieke technieken. Osborne is afgemeten, intens, ingetogen en tegelijk krachtig en virtuoos. In *Mono* van Itamar Serussi is ze de ideale vertolkster van de strakke lijnen die Serussi weeft. Precies en streng in de duetten en de groepscomposities. Raadselachtig en doorleefd in

haar solo's. Er is altijd een connectie tussen haar hoofd en haar lichaam. Dat maakt haar als danseres zo sterk communicatief. Osborne wil niet behagen en daagt de toeschouwer uit: je moet blijven kijken.

Myrthe van Opstal (Nederlands Dans Theater 2) voor haar rol in *Lieder eines fahrenden Gesellen*

Na haar broer Marne maakt ook Myrthe van Opstal (1987) indruk bij het Nederlands Dans Theater. Wie naar deze jonge vrouw kijkt, ziet niet alleen een danseres die rijkelijk is gezegend met kracht, techniek en gevoel voor stijl. Myrthe is ook een danseres die een duidelijk beeld lijkt te hebben van wat choreograaf Jirí Kylián voor ogen stond; ze weet wat en waarom ze danst, en ze danst haar interpretatie met innerlijke overtuiging. Zo krijgt haar optreden een emotionaliteit die volkomen geloofwaardig is.

Zwaan 'meest indrukwekkende dansprestatie' 2012

Zonder zich op de voorgrond te dringen, weet zij met haar zorgvuldige afwerking toch de blikken naar zich toe te trekken. Haar 'schrift' is nu al opmerkelijk volwassen: helder, precies en muzikaal. Ze heeft alles om uit te groeien tot een ware danskunstenares. Overigens wil de jury het publiek alvast waarschuwen: er schijnen nog een paar Van Opstalletjes in aantocht te zijn...

Christian Guerematchi Emio Greco | PC

voor zijn rol in *Rocco* Het moet gezegd; alle dansers van het gezelschap Emio Greco | PC beschikken over een uitzonderlijke performance- en bewegingskwaliteit. Virtuosoos en met precisie 'ademen' zij het dansidoom van Emio Greco, dat zij met hun verschillende fysiek ieder een eigen kleur geven. In de dansproductie *Rocco* wordt de blik van de kijker echter vooral naar de krachtige Christian Guerematchi gezogen. De Sloveen Guerematchi is de laatste zes jaar bij diverse gezelschappen in Nederland te zien geweest, maar *Rocco* is een voorlopig hoogtepunt. Zowel gracieus als fel en uitdagend transformeert hij van danser naar bokser en terug, telkens weer. Zijn optreden is rauw, scherp en krachtig, maar hoe 'realistisch' ook, al zijn bewegingen blijven pure dans. Zo creëert hij een optimale verbinding tussen tussen vechtsport en danskunst. Door zijn strakke timing en soepele theatrale transformatie houdt hij niet alleen zijn tegenstander maar ook het publiek in de greep.

Zwaan 'meest indrukwekkende dansprestatie' 2012

Matthew Golding (Het Nationale Ballet)

voor zijn rol in *Short Time Together* Na twee geweldige solo's van zijn collega's Remi Wörtmeyer en Koen Havenith bracht hij het publiek op de stoelen met zijn knallende optreden in *Short Time Together*, de gastchoreografie die Paul Lightfoot en Sol León creëerden voor het jarige Nationale Ballet. Als een witte tornado raasde Matthew Golding (1985) over het toneel, de ene superieure sprong aan de andere duizelingwekkende draai rijgend, voluit en krachtig, maar tegelijk zacht en volkomen beheerst.

Dat hij daar ook dit keer in slaagde, is extra bijzonder. De Canadees Golding, die met zijn klassieke rollen al veel bewondering oogstte, is immers niet vertrouwd met het complexe, soms tegendraadse idioom van de NDT-choreografen. Toch heeft hij het zich met een wonderbaarlijk gemak eigen gemaakt, zonder zijn klassieke achtergrond te verloochenen. Daarmee toont hij zich een danser van de eenentwintigste eeuw: sterk en veelzijdig, nieuwsgierig en gretig. Elk optreden van deze getalenteerde, virtuoze, hartstochtelijke en – daar is dat woord weer – sexy danser is daarvoor een groot genoegen.

De VSCD dansjury kent de Zwaan voor de 'meest indrukwekkende dansprestatie' 2012 toe aan **Matthew Golding!**

Zwaan 'meest indrukwekkende dansproductie' 2012

Garbo Laughs van Nederlands Dans Theater 1 (NDT1)

Garbo Laughs van de Duitse choreograaf Marco Goecke is een hechte en uitstekend doordachte choreografie. De mix van klassieke en moderne dans, de heldere vormgeving en de uitmuntende invulling van de dansers van het Nederlands Danstheater vormen samen een prachtig meerduidig kunstwerk. Goecke sleept de toeschouwer mee in een onheilspellende wereld met zwarte luchten, grijze wolken en klappende vleugels. De streng afgemeten bewe-

gingen van de dansers vormen tezamen een prachtig palet dat uit duizenden digitale pixels lijkt opgebouwd. Goeckes fascinerende beeldtaal is een wezenlijk nieuwe stem in het Nederlandse danslandschap en het is bewonderenswaardig hoe de dansers van het Nederlands Danstheater, ieder op eigen wijze, het uiterst precieze, razendsnelle en gefragmenteerde idioom van de choreograaf organisch weten in te vullen. Zij geven *Garbo Laughs* een ongeken- de muzikaliteit en visuele kracht.

Zwaan 'meest indrukwekkende dansproductie' 2011

Mono van Danshuis Station Zuid Bij Station Zuid zorgde Itamar Serussi Sahar voor een verrassing met het groepswerk *Mono*. *Mono* is een langzaam uitdijende bewegingscompositie waarin de choreografische invallen oneindig blijven opborrelen. Elke 'gebeurtenis' in deze choreografie op een sfeerrijke soundscape van Richard van Kruysdijk zorgt voor een nieuwe ontwikkeling, een wending, een formatiewisseling, een verdere inbezitneming van de ruimte. Serussi was als danser verbonden aan de befaamde Batsheva Dance Company van Ohad Naharin. Maar waar andere (beginnende) choreografen duidelijk moeite hebben zich los te maken van Naharins invloed, heeft Serussi in relatief korte tijd een eigen idioom ontwikkeld; een mix van modern en klassiek, helder en elegant, strak en speels en soms grillig of maf. In de uitvoering door Danshuis Station Zuid komen die eigenschappen goed tot hun recht. Serussi etaleert, overigens zonder daar nadruk op te leggen, de uitstekende technische kwaliteiten van de dansers in een aantrekkelijke afwisseling van solo's, duetten en ensemblestukken.

Rocco van International Choreographic Arts Center (ICK) / Emio Greco | PC Choreograaf Emio Greco creëerde samen met regisseur en dramaturg Pieter C. Scholten de zinderende dansvoorstelling *Rocco*, over de fysieke en psychologische extremen van bokser en danser. Een prachtig productie die balanceert tussen performance en wedstrijd. *Rocco* is geïnspireerd op de film van Luchino Visconti 'Rocco e i suoi fratelli'. De fysieke en psychologische processen die Visconti in zijn film laag voor laag blootlegt, vinden hun weerklank in deze gedanste bewerking. Greco's jeugdherinneringen aan zijn vader in de boksschool smelten samen met de broederlijke en strijd uit de film. Ook wordt een parallel getrokken tussen de intense overgave in Visconti's boksscènes en de lichamelijke toewijding van de dansers. De snelheid, kracht en verrassing van het boksen verlenen de dans grote intensiteit, terwijl theatrale vondsten voor humor en relativering zorgen. In *Rocco* vloeien beelden en intenties naadloos in elkaar over. Alle ingrediënten vallen op hun plek: een ijzersterke dramaturgie, een uitgekende choreografie en de virtuoze dansers van Emio Greco | PC.

De VSCD dansjury kent de Zwaan voor de 'meest indrukwekkende dansproductie' 2012 toe aan **Rocco van International Choreographic Arts Center (ICK) / Emio Greco | PC!**

